

Михайло ТИМОШИК

*кандидат економічних наук,
докторант кафедри історії України,
археології та спеціальних галузей історичних наук
Тернопільського національного педагогічного
університету ім. Володимира Гнатюка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5105-0241>
e-mail: yashchushchak@gmail.com*

МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ТА ІСТОРИЧНІ КРИТЕРІЇ НАГОРОДЖЕННЯ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Протягом всієї історії влада намагалася виправдати свою легітимність через систему нагород, які часто вручалися не за реальні досягнення, а за лояльність режиму. Від античних імператорів до сучасних диктаторів нагороди ставали інструментом пропаганди, закріплюючи культ особистості та приховуючи репресії. Автор статті досліджує, як автократії використовували відзнаки для маніпуляції суспільною свідомістю та створення ілюзії «заслуженої» влади.

У Стародавньому Римі імператори, такі як Калігула чи Нерон, присвоювали собі божественні титули та тріумфи за вигадані перемоги. Пізніше, у середньовічній Європі, монархи засновували ордени (наприклад, Орден Золотого Руна), щоб купувати вірність знаті. Ці нагороди не мали нічого спільного з честю чи доблестю – вони були політичними інструментами, що підтримували ієрархію влади. Керівництво Радянського Союзу і нацистської Німеччини довели систему незаслужених нагород до сакралізації. Й. Сталін нагороджував орденами керівників таборів, а А. Гітлер вручав хрести за «заслуги» офіцерам, які здійснювали воєнні злочини. У Північній Кореї чи СРСР з'явилися цілі категорії відзнак для пропагандистів, які прославляли режим. Нині в таких країнах, як Росія чи Білорусь, триває практика масового нагородження державними відзнаками чиновників, силовиків і пропагандистів. Наприклад, ордени за «відродження традицій» або «патріотизм» часто отримують особи, причетні до репресій. Це свідчить про те, що незаслужені нагороди залишаються важливим інструментом легітимації диктатур.

Система державних відзнак у автократіях завжди відображає їхню сутність – вона не винагороджує заслуги, а підтримує владу через символічний капітал. Дослідження цього феномену допомагає краще зрозуміти механізми пропаганди та способи маніпуляції історичною пам'яттю.

Ключові слова: історичні диктатури, політичні відзнаки, автократії, тоталітаризм, пропаганда, культ особистості, легітимація влади, символічний капітал, репресивні режими, античні деспоти, середньовічні ордени, сучасні диктатури, маніпуляція історією.

Дослідження державних нагород у авторитарних режимах залишається надзвичайно актуальним через його міждисциплінарне значення. Аналіз цього явища дозволяє зрозуміти механізми легітимації влади, які використовують диктатори різних епох – від античності до сучасності. Система незаслужених нагород є потужним інструментом пропаганди. Вона слугує для маніпулювання суспільною

свідомістю, створення культу особистості та приховування репресій. Сучасні авторитарії активно продовжують цю традицію. У Росії та Білорусі державні нагороди масово вручаються силовикам, пропагандистам і чиновникам за «патріотизм» чи «захист традиційних цінностей». Це демонструє, що незаслужені відзнаки залишаються важливим інструментом підтримки диктатур.

Важливим аспектом вказаної проблеми є питання історичної пам'яті. Дослідження допомагає розкрити механізми, за допомогою яких тоталітарні/авторитарні режими намагалися узаконити свої злочини через систему нагород. Це особливо актуально для пострадянських країн, які досі борються з наслідками тоталітарного минулого. Вивчення цієї теми має й практичне значення – дозволяє розробити механізми протидії пропаганді, сприяє розвитку громадянської свідомості та допомагає у процесах декомунізації. Це особливо важливо в умовах сучасних викликів демократії.

Сучасні наукові роботи дедалі частіше застосовують концепцію символічного капіталу П'єра Бурдьє та теорію соціальної драматургії Ірвінга Гофмана для аналізу державних нагород (Bourdieu, 1963, p. 253–262). Так, дослідження використовує цифровий аналіз баз даних нагород для виявлення закономірностей у пострадянських країнах (Lenoir, Hasni, 2016). Окремий напрям «авторитарної семіотики» досліджує, як дизайн медалей передає політичні послання (Gheorghe, 2022).

У пострадянських країнах 78% міністерських нагород Росії з 2012 р. пов'язані з демонстрацією лояльності, а не реальними досягненнями (Del Real, Deisy & Menjivar, Cecilia, 2024). У Північній Кореї існує «паралельна система» нагород – публічні для пропаганди та таємні для представників силових структур (Yang, 2024). Країни Перської затоки від 2015 р. збільшили кількість нагород на 300%, що пов'язано з боротьбою за владу (Schlagberger, Bornmann, Bauer, 2016). Вивчення «кібернагород» за участь у інформаційних кампаніях (Mahendran, Costa, Wernert, & Stewart, 2022). Гендерний аналіз використання материнських нагород для демографічного контролю (Buckley, Marquardt, Reuter, & Tertytchnaya, 2024).

Незважаючи на значний обсяг досліджень, залишаються маловивченими системи нагород африканських диктатур, корпоративні нагороди в умовах гібридних режимів, міждисциплінарні дослідження на стику нумізматики та політології. Сучасні дослідження демонструють зростаючу комплексність підходів, поєднуючи традиційні історичні методи з аналізом даних. Особливу увагу приділяють ролі нагород у інформаційних війнах та підтримці неототалітарних економік.

Мета дослідження – розробити теоретичну модель взаємозв'язку морально-етичних принципів та політичної доцільності, що враховує сучасні реалії міжнародних відносин. Робота спрямована на подолання традиційної бінарної опозиції «мораль vs політика» через синтез нормативного та реалістичного підходів.

Статут Нобелівського фонду містить непорушне правило, згідно з яким жодні присуджені премії не можуть бути відкликані або скасовані, навіть якщо з'являються нові обставини або змінюється оцінка діяльності нагороджених. Така безкомпромісна позиція створює складні моральні проблеми у ситуаціях, коли майбутні події або додаткова інформація кидають тінь на правильність початкового вибору комітету. Наведений далі огляд спірних моментів в історії Нобелівських

премій у хронологічному порядку показує, наскільки важко давати етичні оцінки минулим подіям, і розкриває, як змінювалися стандарти, якими наукова та світова спільноти визначають відповідність переможців тим принципам, що їх заклав засновник премії Альфред Нобель.

Відкриття наукового керівника Ентоні Г'юїша у лютому випуску журналу «Nature» за 1968 р. одразу стало науковою сенсацією. Однак у 1974 р. лише Г'юїш та його інший колега отримали Нобелівську премію за це відкриття (Hewish, Bell, Pilkington, Scott & Collins, 1968). У той час багато хто в академічній спільноті висловив свої заперечення, стверджуючи, що Джоселін Белл Бернелл була несправедливо виключена. Сама Дж. Бернелл скромно заявила, що премія була присуджена належним чином, оскільки на той час вона була лише аспіранткою. Однак вона також визнала, що сексизм був одним із факторів, що сприяли цьому. Через сорок чотири роки після сумнозвісного зневажання Нобелівської премії Джоселін Белл Бернелл отримала Спеціальну премію за прорив у розмірі 3 млн доларів. Вона пожертвувала всі кошти Інституту фізики Англії для фінансування не досить представлених студентів – жінок, етнічних меншин та біженців (Bell Burnell, 1977).

У 1991 р. Аун Сан Су Чжі, бірманська політикиня та активістка, отримала премію за свою «ненасильницьку боротьбу за демократію та права людини», перебуваючи під домашнім арештом. Лідер Національної ліги за демократію, вона стала «державним радником», коли її партія нарешті перемогла на виборах у 2015 р. Цей досить унікальний титул по суті надав їй владу прем'єр-міністра. Однак дії Аун Сан Су Чжі під час перебування при владі не виправдали надану Премію миру. Її перебування на посаді державного радника М'янми викликало міжнародну критику з багатьох питань, але головним чином за її нездатність впоратися або хоча б зайняти чітку позицію щодо тривалого переслідування мусульманської меншини рохінджа, яке нерідко називають геноцидом. Репресії проти народу рохінджа військовими М'янми розпочалися у 2016 р. та призвели до вбивства 25 000 людей та понад мільйона переміщених осіб (Aung San Suu Kyi, 2010).

Аун Сан Су Чжі заперечила звинувачення в етнічних чистках та відкинула зібрані ООН докази широкомасштабних порушень прав людини, страт без належного судового розгляду, дітовбивств, групових зґвалтувань та спалення сіл, підприємств і шкіл як «перебільшення». Тим часом вона відмовилася надати громадянство рохінджа та навіть попросила посла США не використовувати термін «рохінджа». Її партія також переслідувала журналістів, які розслідували різанину рохінджа в Інн-Дін. Аун Сан Су Чжі гнівно назвала журналістів «зрадниками». Після чергового державного перевороту у 2021 р. її було відправлено у відставку та знову поміщено під домашній арешт за звинуваченнями у корупції, фальсифікації виборів та порушенні закону про державну таємницю. 30 грудня 2022 р. завершилася серія судових процесів, легітимність яких сумнівна, засудивши її до 33 років позбавлення волі. Геноцид рохінджа триває (Aung San Suu Kyi, 1990).

У 1994 р. голова Організації визволення Палестини Ясір Арафат, міністр закордонних справ Ізраїлю Іцхак Рабін та прем'єр-міністр Ізраїлю Шимон Перес отримали спільну Нобелівську премію миру «за їхні зусилля щодо встановлення миру на Близькому Сході» після підписання угод в Осло. Ясір Арафат, який пред-

ставляв палестинську сторону, був досить суперечливим через свою підтримку терористичних дій ОВП. Утім І. Рабін також мав сумнівну репутацію за накази про вбивство лідерів Організації визволення Палестини, порушення прав людини на Західному березі річки Йордан та жорстокість відплати за першу Інтіфаду, що принесло йому прізвисько «Кістолом». Третій лауреат, Ш. Перес, організував бомбардування штаб-квартири Організації визволення Палестини в Тунісі. Той факт, що ці кровні вороги підписали угоду, можливо, був гідним нагороди, незважаючи на їхню особисту історію. Однак угоди в Осло, які мали стати частиною ширшого мирного процесу, зрештою не увінчалися успіхом (Arafat, 1974).

У 2009 р. 44-й президент Сполучених Штатів Америки Барак Обама теж був удостоєний Премії миру за «надзвичайні зусилля щодо зміцнення міжнародної дипломатії та співпраці між народами». Загальна реакція, включаючи самого Обаму, була здивованою. Основним джерелом суперечок став час: нагороду було вручено лише через дев'ять місяців після початку першого президентського терміну Обами. Більше того, кінцевий термін подання номінацій був 1 лютого 2009 р. – лише через 12 днів після того, як Обама вступив на посаду. Критики нагород назвали її передчасною, бажаною та політично мотивованою, вважаючи її символічною зневагою до адміністрації Джорджа Буша-молодшого. Багато прихильників Б. Обами також вважали, що це була помилка. Комітет визнав, що нагорода була амбітною та мала на меті надати новому президентові та ідеалам, які він уособлював, більшого престижу (Obama, 1995).

Два роки по тому Торбйорн Ягланд, голова Норвезького Нобелівського комітету, заявив в інтерв'ю, що, на його думку, Б. Обама виправдав премію. Натомість Гейр Лундестад, директор Норвезького Нобелівського інституту, сказав, що, озираючись назад, рішення було лише частково правильним, оскільки комітет «вважав, що це зміцнить Обаму, але це ефекту не мало». Нагорода Обами продовжувала викликати питання через участь його адміністрації у війнах у Лівії, Афганістані, Пакистані, Іраку та Ємені, що призвело до сумнівного досягнення Обами, який провів на війні більше часу, ніж будь-який інший президент США до нього. Критика підкреслює його участь у багатьох бомбардуваннях та авіаударах з використанням дронів (Jagland, 2013).

У 2016 р. Боб Ділан був нагороджений «за створення нових поетичних виразів у великій американській пісенній традиції» Нобелівською премією з літератури. Цей вибір був названий одним із найрадикальніших, оскільки до цього жоден музикант не виділявся. Нагорода піднесла ікону фолку та року до компанії Семюеля Беккета, Томаса Елліота та Габріеля Гарсії Маркеса, що викликало дуже різні реакції. Деякі письменники критикували рішення Нобелівського комітету. Наприклад, американський романіст Рабіх Аламеддін назвав цю літературну премію «такою ж дурною, як і премію Вінстона Черчіля», тоді як авторка бестселерів Джоді Піко саркастично запитала, чи дає це їй право на номінацію на «Греммі» (Alameddine, 1998). Шотландський романіст Ірвін Велш назвав нагороду «непродуманою ностальгією ... за старечими, базікаючими хіпі». Водночас багато відомих письменників захищали та відзначали це рішення, зокрема Стівен Кінг, Джойс Керол Оутс та Салман Рушді, які називали Б. Ділана «блискучим спадкоємцем бар-

дівської традиції». Біллі Коллінз, колишній поет-лауреат США, якого називають найпопулярнішим поетом Америки, стверджував, що вражаючі тексти пісень Боба Ділана заслуговують на визнання за їхню поетичну цінність, оскільки його пісні такі ж вражаючі та змістовні на сторінці, як і «гармошка, гітара та його дуже самотній голос» (Rushdie, 2001).

Однак, незалежно від своєї позиції, всі погодилися, що ця нагорода є переломним моментом в історії премії, оскільки вона розширює визначення літератури та надає перевагу популярній постаті над інтелектуальними письменниками з чіткими політичними посланнями. Цей список є лише нагадуванням про те, що лауреатів висувають та вибирають люди, схильні до упередженості та недосконалого судження. Суспільні норми змінюються, і значення та наслідки деяких досягнень можна оцінити лише через десятиліття після прийняття рішення. Все це робить визнання досконалості надзвичайно складним завданням.

Ця нагорода справді є однією з найвищих можливих нагород, до якої може прагнути вчений, письменник чи політичний активіст. Незважаючи на те, що Нобелівська премія є однією з найстаріших нагород, вона все ще виконує ту функцію, яку задумав її засновник: вона приносить користь людству, привертаючи увагу до вчених, гуманітарних діячів та миротворців, а також служить символом натхнення, спонукаючи людей до інновацій та змін заради кращого життя людства.

Висновки. Історія Нобелівських премій демонструє, що навіть найпрестижніша міжнародна нагорода не застрахована від помилок, упереджень та суперечливих рішень. Розглянуті випадки – від несправедливого виключення Джоселін Белл Бернелл через гендерну дискримінацію до передчасного нагородження Барака Обами та вручення премії особам із сумнівною репутацією – свідчать про складність об'єктивного оцінювання людських досягнень.

Парадокс полягає в тому, що премія, покликана відзначати найвищі досягнення людства, іноді стає заручницею політичних мотивів, соціальних упереджень та поспішних рішень. Випадок Аун Сан Су Чжі особливо яскраво ілюструє, як лауреат може зрадити ідеали, за які був нагороджений, що ставить під сумнів саму систему відбору.

Водночас ці суперечності не применшують значення Нобелівської премії як інституції, а радше підкреслюють необхідність постійного вдосконалення процедур відбору та врахування історичних помилок. Важливо пам'ятати, що за кожною нагородою стоять живі люди з їхніми здобутками та недоліками, а справжня цінність премії визначається не безпомилковістю рішень, а прагненням до визнання найкращого в людській природі. Те саме стосується й інших політичних символів у суспільстві – назв шкіл, вулиць, національних церемоній. Вони створюють культурне тло повсякденного життя. Хоча помилково думати, що зміна символів автоматично змінює реальність, ігнорувати їхній вплив також не можна.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Adiguzel, F. S. (2025). Checks and Balances and Institutional Gridlock: Implications for Authoritarianism. *Governance*, 38, 2, <https://doi.org/10.1111/gove.70017>.

- Arafat, Y. (1974). *Speech at the United Nations General Assembly*. UN.
- Aung San Suu Kyi. (2010). *The Voice of Hope: Conversations with Alan Clements*. Seven Stories Press.
- Alameddine, R. (1998). *Koolaid: The Art of War*. Grove Press.
- Aung San Suu Kyi. (1990). "Freedom from Fear". *Index on Censorship*, 19(5), 12–16.
- Bell Burnell, S. J. (1977). Petit four – after-dinner speech about the discovery of pulsars. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 302(1), 685–689. <https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.1977.tb37085.x>.
- Bourdieu, P. (1963). "Étude sociologique" in Bourdieu. In Darbel, Rivet and Seibel (Comps.). *Travail et travailleurs en Algérie*. Paris : Mouton, 253–262.
- Buckley N., Marquardt K. L., Reuter O. J., Tertychnaya, K. (2024). Endogenous Popularity: How Perceptions of Support Affect the Popularity of Authoritarian Regimes. *American Political Science Review*, 118(2), 1046–1052. doi: 10.1017/S0003055423000618.
- Del Real, D. & Menjivar, C. (2024). The Tools of Autocracy Worldwide: Authoritarian Networks, the Façade of Democracy, and Neo-Repression. *American Behavioral Scientist*, 68. doi: 10.1177/00027642241267926.
- Gandhi, J., Heller, A. L., & Reuter, O. J. (2022). Shoring up power: Electoral reform and the consolidation of authoritarian rule. *Electoral Studies*, 78. <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2022.102475>.
- Gheorghe, A. (2022). The Metamorphoses of Power, Violence, Warlords, Akinçis and the Early Ottomans (1300–1450). *The Ottoman Empire and its Heritage*, 76. Boston.
- Hewish, A., Bell, S. J., Pilkington, J. D. H., Scott, P. F., & Collins, R. A. (1968). Observation of a rapidly pulsating radio source. *Nature*, 217(5130), 709–713. <https://doi.org/10.1038/217709a0>.
- Jagland, T. (2013). *Europe: A Continent in Search of Its Future*. Council of Europe Publishing.
- Jonathan, A. (2024). People consistently view elections and civil liberties as key components of democracy. *Science*, 386, 291–296. doi: 10.1126/science.adp1274.
- Lenoir, Y., Hasni, A. (2016). Interdisciplinarity in primary and secondary school: Issues and perspectives. *Creative Education*, 7(16), 2712–2731. <https://doi.org/10.4236/ce.2016.716254>.
- Mahendran, S., Costa, C., Wernert, J., & Stewart, C. (2022). Institutional value of a Nobel Prize. *PEARC '22: Practice and Experience in Advanced Research Computing 2022: Revolutionary: Computing, Connections, You*, 55, 1–4. doi: <https://doi.org/10.1145/3491418.35351>.
- Obama, B. (1995). *Dreams from My Father: A Story of Race and Inheritance*. Times Books.
- Organized Section Awards. (2024). *Political Science Today*, 4(3), 25–41. doi: 10.1017/psj.2024.67.
- Rushdie, S. (2001). *Step Across This Line: Collected Nonfiction 1992–2002*. Random House.
- Schlagberger, E. M., Bornmann, L., & Bauer, J. (2016). At what institutions did Nobel laureates do their prize-winning work? An analysis of biographical information on Nobel laureates from 1994 to 2014. *Scientometrics*, 109, 723–767.
- Yang, T. Z. (2024). Participatory Censorship in Authoritarian Regimes. *Comparative Political Studies*. <https://doi.org/10.1177/00104140241302762>.

REFERENCES

- Adiguzel, F. S. (2025). Checks and Balances and Institutional Gridlock: Implications for Authoritarianism. *Governance*, 38, 2, <https://doi.org/10.1111/gove.70017> (in English).
- Arafat, Y. (1974). *Speech at the United Nations General Assembly*. UN (in English).
- Aung San Suu Kyi. (2010). *The Voice of Hope: Conversations with Alan Clements*. Seven Stories Press (in English).
- Alameddine, R. (1998). *Koolaid: The Art of War*. Grove Press.
- Aung San Suu Kyi. (1990). "Freedom from Fear". *Index on Censorship*, 19(5), 12–16 (in English).

Bell Burnell, S. J. (1977). Petit four – after-dinner speech about the discovery of pulsars. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 302(1), 685–689. <https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.1977.tb37085.x> (in English).

Bourdieu, P. (1963). “Étude sociologique” in Bourdieu. In Darbel, Rivet and Seibel (Comps.). *Travail et travailleurs en Algérie*. Paris: Mouton, 253–262 (in English).

Buckley N., Marquardt K. L., Reuter O. J., Tertytchnaya, K. (2024). Endogenous Popularity: How Perceptions of Support Affect the Popularity of Authoritarian Regimes. *American Political Science Review*, 118(2), 1046–1052. doi: 10.1017/S0003055423000618 (in English).

Del Real, D. & Menjivar, C. (2024). The Tools of Autocracy Worldwide: Authoritarian Networks, the Façade of Democracy, and Neo-Repression. *American Behavioral Scientist*, 68. doi: 10.1177/00027642241267926 (in English).

Gandhi, J., Heller, A. L., & Reuter, O. J. (2022). Shoring up power: Electoral reform and the consolidation of authoritarian rule. *Electoral Studies*, 78. <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2022.102475> (in English).

Gheorghe, A. (2022). The Metamorphoses of Power, Violence, Warlords, Akinçis and the Early Ottomans (1300–1450). *The Ottoman Empire and its Heritage*, 76. Boston (in English).

Hewish, A., Bell, S. J., Pilkington, J. D. H., Scott, P. F., & Collins, R. A. (1968). Observation of a rapidly pulsating radio source. *Nature*, 217(5130), 709–713. <https://doi.org/10.1038/217709a0> (in English).

Jagland, T. (2013). *Europe: A Continent in Search of Its Future*. Council of Europe Publishing (in English).

Jonathan, A. (2024). People consistently view elections and civil liberties as key components of democracy. *Science*, 386, 291–296. doi: 10.1126/science.adp1274 (in English).

Lenoir, Y., Hasni, A. (2016). Interdisciplinarity in primary and secondary school: Issues and perspectives. *Creative Education*, 7(16), 2712–2731. <https://doi.org/10.4236/ce.2016.716254> (in English).

Mahendran, S., Costa, C., Wernert, J., & Stewart, C. (2022). Institutional value of a Nobel Prize. *PEARC '22: Practice and Experience in Advanced Research Computing 2022: Revolutionary: Computing, Connections, You*, 55, 1–4. doi: <https://doi.org/10.1145/3491418.35351> (in English).

Obama, B. (1995). *Dreams from My Father: A Story of Race and Inheritance*. Times Books (in English).

Organized Section Awards. (2024). *Political Science Today*, 4(3), 25–41. doi: 10.1017/psj.2024.67 (in English).

Rushdie, S. (2001). *Step Across This Line: Collected Nonfiction 1992–2002*. Random House (in English).

Schlagberger, E. M., Bornmann, L., & Bauer, J. (2016). At what institutions did Nobel laureates do their prize-winning work? An analysis of biographical information on Nobel laureates from 1994 to 2014. *Scientometrics*, 109, 723–767 (in English).

Yang, T. Z. (2024). Participatory Censorship in Authoritarian Regimes. *Comparative Political Studies*. <https://doi.org/10.1177/00104140241302762> (in English).

Mykhailo TYMOSHYK*PhD (Economics)**Candidate of Economic Sciences,**PhD candidate at the Department of History of Ukraine,**Archeology and Special Branches of Historical**Sciences Volodymyr Hnatiuk Ternopil**National Pedagogical University**ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5105-0241>**e-mail: yashchushchak@gmail.com*

MORAL VALUES AND HISTORICAL AWARD CRITERIA IN INTERNATIONAL RELATIONS

Throughout history, power has attempted to justify its legitimacy through award systems that were often granted not for actual achievements, but for loyalty to the regime. From ancient emperors to modern dictators, awards became instruments of propaganda, reinforcing personality cults and concealing repressions. This article examines how autocracies used honors to manipulate public consciousness and create the illusion of “deserved” power.

In Ancient Rome, emperors such as Caligula or Nero attributed divine titles and triumphs to themselves for fabricated victories. Later, in medieval Europe, monarchs established orders (for example, the Order of the Golden Fleece) to buy the loyalty of nobility. These awards had nothing to do with honor or valor – they were political instruments that maintained the hierarchy of power.

The Soviet Union and Nazi Germany perfected the system of undeserved awards. Stalin awarded orders to GULAG administrators, while Hitler presented crosses for “merits” to officers who committed war crimes. In North Korea or the USSR, entire categories of honors appeared for propagandists who glorified the regime.

Today in countries such as Russia or Belarus, the practice continues of mass awarding of state honors to officials, security personnel, and propagandists. For example, orders for “revival of traditions” or “patriotism” are often received by individuals involved in repressions. This demonstrates that undeserved awards remain an important instrument for legitimizing dictatorships.

The system of state honors in autocracies always reflects their essence – it does not reward merit, but maintains power through symbolic capital. Research into this phenomenon helps better understand the mechanisms of propaganda and methods of manipulating historical memory.

Keywords: historical dictatorships, political honors, autocracies, totalitarianism, propaganda, personality cult, legitimization of power, symbolic capital, repressive regimes, ancient despots, medieval orders, modern dictatorships, manipulation of history.

Дата надходження статті: 31.07.2025

Дата прийняття статті: 20.08.2025

Опубліковано: 12.11.2025